Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXXI № 25 (3592) Варшава, 21 червня 2026 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Bezpieczne płatności ze Zrzutka.pl

zrzutka.pl

Autobusy dla Winnicy. Politycy blokują, my jedziemy dalej. – Wspieraj na Zrzutka.pl

Stanowisko Miasta Lublin w sprawie zdjęcia flagi ukraińskiej z budynku Ratusza

31.05.2026 13:23

Reakcja na decyzję władz Ukrainy

Śladem innych polskich miast podjęliśmy decyzję o zdjęciu ukraińskiej flagi z budynku lubelskiego ratusza. Podzielamy krytyczne stanowisko Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP oraz Ambasady RP w Kijowie wobec decyzji Prezydenta Wołodymyra Zelenskiego. Gloryfikacja formacji odpowiedzialnych za zbrodnie na ludności cywilnej godzi w pamięć historyczną naszego narodu, rani pamięć polskich ofiar i utrudnia budowanie szczerego dialogu między naszymi narodami.

Lublin miastem otwartym

Скріншоти з сайтів president.gov.ua, lublin.eu, zrzutka.pl та фото Павла Лози

Криза пам’яті й... довіри. с. 2

Об’єднання на тлі рішення самоврядників Перемишля. с. 8

29-ті Дні української культури в Щеціні. с. 10

ISSN 027-8254
25
9 770027 825269

eprasa.pl 354d777be9

Григорій СПОДАРИК

Криза пам’яті й... довіри

Відносини між Україною та Польщею опинилися в черговій фазі напруження після рішення президента Володимира Зеленського присвоїти одному з підрозділів Сил спеціальних операцій Збройних сил України почесне найменування «імені Героїв УПА». Те, що в Україні розглядають як внутрішнє рішення у сфері військових традицій та історичної пам’яті, у Польщі сприйняли як болісний політичний сигнал.

Реакція польського суспільства виявилася швидкою та емоційною. За результатами опитування компанії «SW Research» для видання «Rzeczpospolita», 51,9% поляків заявили, що після цього рішення їхнє ставлення до України та українців погіршилося. Очевидно: не менш критично відреагувала і польська влада. Міністр національної оборони Владислав Косіняк-Камиш заявив, що очікує від Києва перегляду рішення, наголосивши, що героїзація УПА є неприйнятною для значної частини польського суспільства. Міністр закордонних справ Радослав Сікорський підтвердив, що між Варшавою та Києвом розпочалися консультації щодо ситуації.

Українська сторона своєю чергою наголошує, що назву підрозділу обрали самі військовослужбовці, а президент лише затвердив їхню ініціативу. Міністр закордонних справ Андрій Сибіга закликав не допустити розпалювання ворожнечі між двома народами та нагадав, що протягом останніх років Київ і Варшава поступово відновлювали діалог навіть щодо найбільш складних історичних тем, зокрема питань ексгумацій та вшанування жертв минулих конфліктів. Попри гостроту нинішньої реакції, українські політики нагадують, що подібні суперечки між двома державами виникають не вперше. Співголова групи Верховної Ради з міжпарламентських зв’язків із Польщею Микола Княжицький назвав нинішню кризу приблизно шостим подібним загостренням за останні п’ятнадцять років. За цей час причинами конфліктів ставали надання звання Героя України Степану Бандері у 2010 році, щорічні дискусії навколо річниць Волинської трагедії, рішення польського парламенту про визнання тих подій геноцидом, а також тривалі суперечки щодо форм вибачення, історичної оцінки подій та проведення ексгумацій.

Історія як інструмент політики

Важливо, що у Польщі тему складного польсько-українського минулого завжди активно використовують у внутрішньополітичній боротьбі. Після рішення Зеленського низка польських політиків почала не лише критикувати українську історичну політику, але й переносити дискусію на питання присутності українців у польському суспільстві.

У Сеймі депутат Пшемислав Чарнек публічно атакував заступника міністра науки Анджея Шептицького, акцентуючи на його українському походженні та звинувачуючи уряд у тому, що в його структурах працюють люди, які нібито «ображають поляків». Інший депутат, Януш Ковальський, заявив про намір перевірити, скільки іноземців, зокрема українців, працює у польській державній адміністрації. Він повідомив, що запитання про «українізацію» вислав до кожного з міністерств. Такі заяви викликали критику з боку опонентів, які побачили в них ознаки переслідування людей за національною ознакою.

Паралельно тема почала впливати й на політику в регіонах. У Кельцях частина депутатів міської ради виступила проти передачі вживаних автобусів українській Вінниці. Аргументи противників були безпосередньо пов’язані з рішенням про вшанування героїв УПА. Дискусія супроводжувалася хвилею негативних коментарів про українців у соціальних мережах.

У Катовицях суперечки виникли навколо фінансування літнього відпочинку для дітей із Бучі – міста, яке стало одним із символів російських воєнних злочинів. Частина політиків пропонувала заблокувати підтримку саме через рішення української влади щодо назви військового підрозділу. Зрештою, програму допомоги зберегли, однак сама дискусія продемонструвала, наскільки швидко історичний конфлікт починає впливати на гуманітарні проєкти.

Ще одним символічним кроком стало рішення влади Любліна прибрати український прапор із будівлі міської ратуші. Місцеві чиновники відкрито пов’язали цей крок із діями президента Володимира Зеленського.

На Вармії та Мазурах місцеві політики партії «ПіС» вимагають перевірки українських шкіл в Бартошицях та Ґурові-Ілавецькому через нібито можливе поширення ідеології ОУН-УПА. На тлі зростання антиукраїнських настроїв з’явилася й резонансна ініціатива з боку депутатів «Конфедерації». Один із них запропонував запровадити тимчасовий «податок солідарності» для громадян України, які працюють у Польщі, пояснюючи це необхідністю компенсувати витрати на допомогу, надану після російського вторгнення. Подібні ініціативи демонструють, що суперечка дедалі частіше переноситься з площини історичної пам’яті на ставлення до української громади в Польщі.

Оглядач «Європейської правди» Юрій Панченко вважає, що частина польських політиків розраховувала на швидке скасування рішення українською владою. Проте Київ навряд чи погодиться на такий крок.

На думку експерта, відмова від певних дій під зовнішнім тиском може створити небезпечний прецедент, за якого інша держава фактично отримувала б можливість впливати на українську політику історичної пам’яті. Для українського керівництва це питання виходить за рамки конкретної назви військового підрозділу та стосується принципу державного суверенітету.

eprasa.pl 354d777be9

Між партнерством і політичним охолодженням

У своїй статті для «Ґазети виборчої» колишній посол Польщі в Україні Марек Зюлковський зазначає, що нині між двома країнами формується криза довіри. Він нагадує, що після початку повномасштабного російського вторгнення Польща надала Україні безпрецедентну підтримку, прийнявши мільйони біженців і ставши одним із ключових союзників Києва в Європі.

Як вказує політик, польська сторона має право очікувати від України продовження роботи над питаннями історичної пам'яті, включно з ексгумаціями жертв Волинської трагедії та чіткою оцінкою злочинів проти польського населення. Водночас дипломат застерігає від кроків, які можуть остаточно зруйнувати атмосферу партнерства.

Подібну позицію займає і публіцист «Rzeczpospolita» Міхал Шулджинський. Він наголошує, що ескалація конфлікту може мати як політичні, так й економічні наслідки. За його переконанням, охолодження відносин уже починає проявлятися в дипломатичних контактах, а подальше загострення ризикує вплинути на спільні проєкти та стратегічне співробітництво. Тут публіцист вказує на можливий вплив конфлікту на міжнародну конференцію з відновлення України, яка має відбутися у Ґданську. Для Польщі цей форум є не лише політичним заходом, але й можливістю закріпити власну роль як одного з головних партнерів України у процесі післявоєнної відбудови.

Варшава розраховує на активну участь польського бізнесу в масштабних інфраструктурних та економічних проєктах. Якщо політична напруга продовжить зростати, частину цих можливостей можуть перехопити інші європейські держави, насамперед Німеччина та Франція.

Для України ризики також очевидні. Польща залишається одним із ключових логістичних, політичних та військових партнерів Києва під час війни. Будь-яке серйозне охолодження відносин неминуче послаблюватиме позиції обох країн у регіоні.

Багато аналітиків звертають увагу, що нинішня суперечка розгортається на тлі підготовки до майбутньої парламентської кампанії в Польщі. Українська тема дедалі активніше входить до внутрішньополітичного порядку денного, а питання Волині, УПА, українських біженців та ролі України в польській економіці можуть стати важливими елементами боротьби за голоси виборців у 2027 році й радше додаватимуть балів антиукраїнським політикам та партіям. Найімовірнішим сценарієм наразі виглядає не розрив відносин, а тривале політичне охолодження. Варшава та Київ продовжать співпрацювати у сфері безпеки, оборони та економіки, однак історичні питання дедалі частіше повертатимуться у публічний простір і використовуватимуться політиками для мобілізації власного електорату.

Українці в Польщі: перші заручники нової напруги

Окремим наслідком може стати погіршення атмосфери навколо українців у Польщі. Уже зараз дискусія навколо звання «Героїв УПА» супроводжується підозрами щодо українських освітніх закладів, вимогами перевірок, критикою чиновників українського походження та хвилями негативних коментарів у соціальних мережах. Якщо політична риторика й надалі радикалізуватиметься, саме українці, які живуть у Польщі – як громадяни України, так й представники нацменшини, – можуть першими відчути наслідки цієї кризи.

Йдеться не лише про можливе посилення суспільної недовіри, а й про ризик того, що українська меншина дедалі частіше опинятиметься в центрі політичних суперечок, які насправді стосуються історичної пам'яті та міждержавних відносин. У такому випадку конфлікт навколо одного рішення може мати значно ширший резонанс, впливаючи не лише на дипломатію між Києвом і Варшавою, але й наше повсякденне українське життя у Польщі. Цілком можливо, що наслідки відчує й польська спільнота в Україні.

Чи по двох боках кордону знайдуться люди, які захочуть відвернути ці негативні процеси? Над Віслою, на щастя, вже не бракує позитивних сигналів, що свідчать про збереження солідарності та співпраці між двома народами. Хорошим прикладом стала громадська ініціатива допомоги Вінниці. Після блокування передачі 15 вживаних автобусів із Кельць фонд «Sikorki na Ukrainie» розпочав публічний збір коштів на придбання відповідних транспортних засобів. Метою кампанії є зібрати 500 тисяч злотих на купівлю автобусів та їхню доставку до України, де в умовах війни місцева транспортна система стикається із серйозними труднощами. Позитивним сигналом також стала позиція мерки Ґданська Александри Дулькевич. Очільниця міста повідомила, що Ґданськ отримав від президента Володимира Зеленського відзнаку «Місто-рятівник», яку присуджено за гуманітарну допомогу та підтримку, надану Україні від початку російського вторгнення. Дулькевич наголосила, що ця нагорода є насамперед знаком вдячності мешканцям міста, які протягом останніх років активно підтримували українських біженців та долучалися до гуманітарних ініціатив. Її заява про готовність і надалі підтримувати українську державу стала нагадуванням про важливість місцевого співробітництва та суспільної солідарності, які часто виходять за межі поточних політичних суперечок.

На захист дружніх польсько-українських відносин висловився також прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск. Виступаючи в Сеймі, глава уряду застеріг від зростання ксенофобії та спроб здобувати політичні дивіденди на антипатії до українців. Він наголосив, що окремі інциденти та антиукраїнські висловлювання можуть формувати небезпечну суспільну атмосферу, нагадавши про історичні наслідки подібних явищ у Європі.

«Якщо ви продовжите цей марш у бік коричневого політичного ландшафту, якщо будете відстежувати й перевіряти, (...) хто в польських установах має яке походження... Я сам пережив це у відомій справі з моїм дідусем, але ви також це переживете. Бо якщо питання предків (...), походження, раси чи кольору шкіри почне визначати ставлення до людей, то й ви самі станете жертвами цієї тенденції. Сьогодні ви підживлюєте цю хвилю, але самі станете її жертвами, якщо не зупинитеся», – попередив польський прем'єр. Він також підкреслив, що розпалювання ворожості до громадян України становить загрозу не лише для польсько-українських відносин, а і єдності самого польського суспільства. ●

eprasa.pl 354d777be9

Акція «Наш голос – їхнє повернення»

8 червня у Варшаві родини українських військовополонених та зниклих безвісти разом з організацією «Євромайдан-Варшава» подали звернення до Міністерства закордонних справ Польщі, Посольства США та Польського Червоного Хреста, закликаючи до активізації міжнародних зусиль щодо повернення українців додому.

Учасники наголосили, що питання військовополонених та зниклих безвісти не може зникнути з міжнародного порядку денного, доки тисячі українських сімей живуть у невизначеності щодо долі своїх близьких.

За офіційними даними, понад 90 тисяч осіб в Україні вважається зниклими безвісти. Десятки тисяч українців перебувають у російському полоні, а тисячі з них зазнали тортур, голоду та нелюдського поводження. Застосування тортур задокументовано не лише Офісом уповноваженого з прав людини України, а й Організацією Об'єднаних Націй.

Під час акції у Варшаві рідні військовополонених та зниклих безвісти розповіли про свій досвід та боротьбу за повернення своїх близьких. Родини теж закликали міжнародних партнерів посилити дипломатичні та гуманітарні зусилля для звільнення українських військовополонених та пошуку безвісти зниклих.

На завершення учасники акції передали звернення представникам установ із закликом до подальших спільних дій міжнародної спільноти, щоб повернути українців з полону та з'ясувати долю всіх зниклих безвісти осіб.

Вернісаж ікон і ювілей парафії в Заменицях

4 червня в самому серці села Заменици (Нижньосілезьке воєводство, Лігницький повіт) відбувся захід, який привабив любителів сакрального мистецтва та духовних роздумів. У місцевому греко-католицькому парафіяльному домі відбулася виставка ікон Кшиштофа Бакалажа.

«Цю прекрасну церемонію прикрасив спів парафіяльного хору разом із солістами та акомпаніаторами – учнями та випускниками музичної школи в Лігниці», – читаємо на фейсбук-сторінці греко-католицької парафії в Заменицях, яка цього року теж відзначає свій 50-літній ювілей.

Парох отець Павло Березка привітав усіх присутніх і коротко нагадав, чим для вірян східних церков є традиція іконопису.

Після слів священника автор ікон Кшиштоф Бакалаж розповів про те, як зацікавився іконописанням та про свої перші роботи.

На кінець зустрічі був час для запитань та роздумів про ікони, представлені іконописцем.

Офіційна частина події завершилася виступом парафіяльного хору.

Виставку ікон можна відвідати до 20 червня за попереднім записом (тел. 503-490-876).

Фото з фейсбук-сторінки парафії

Підляський «Ранок» з успіхом виступив у Греції

Український ансамбль пісні й танцю «Ранок» з Більська-Підляського на початку червня успішно виступив на Міжнародному конкурсі та фестивалі фольклору, танцю та музики «Фестиваль натхнень мистецтвом Греції» (Greece Art Inspirations Festival) в Літохоро.

Про це повідомлено на сайті Союзу українців Підляшшя (СУП), при якому діє «Ранок». Гран-прі фестивалю здобула найстарша вокальна група колективу. Своєю чергою перше місце отримала молодша вокальна та найстарша танцювальна групи «Ранку». Учасниці колективу Нікола Голодок та Дарія Савицька також вибороли перше місце в індивідуальній категорії. Другу сходинку посіли танцювальні групи наймолодшого й середнього віку.

«Під час фестивалю ми мали можливість продемонструвати свої вміння на міжнародній арені, зустрітися з учасниками з різних країн та з гордістю представити наш регіон», – наголошують члени «Ранку» на фейсбук-сторінці ансамблю. В рамах фестивалю українські діти та молодь з Підляшшя встигли теж відвідати мальовничі куточки Греції, подивитися краєвиди та разом відпочити біля моря.

Додамо, що метою конкурсу, що проходив у Греції, є популяризація культури у всьому світі, збереження та розвиток національних культур і традицій, а також показ найкращих зразків світової класики та сучасного мистецтва.

Фото з фейсбук-сторінки ансамблю «Ранок»

Чергова гуманітарна допомога від Мазурського відділу ОУП

Під кінець травня Мазурський відділ Об'єднання українців у Польщі доставив до України чергову гуманітарну допомогу. Цього разу це був автобус на 60 місць для Збройних сил України.

«Ми хочемо подякувати всім, хто долучився до збору придбання та доставки цієї допомоги», – читаємо у дописі на фейсбук-сторінці відділу.

eprasa.pl 354d777be9

Одночасно діячі організації з Мазур висловили у фейсбуці свою вдячність Стефану Дикому, Мирославу Біласу, хорові греко-католицької церкви в Ґіжицьку, Іванові та Олі Усьценним, ґіжицькому гуртку ОУП, Славомирові Кущаку, Петрові Гловачу, Надії та Мирославу Ковалям, Петрові Причку, Стефану та Камілеві Галушкам, Галині та Івану Пікам.

Фото з фейсбук-сторінки Об'єднання українців Ґіжицько

Відзначення в ґуровській школі 79-ї річниці акції «Вісла»

«Ми йшли...», – повторювали ліцеїсти Комплексу шкіл з українською мовою навчання в Ґурові-Ілавецькому під час театралізованого дійства «Їм судилася вічна доля журавля», представленого 26 травня. Подію учні присвятили пам'яті виселених у 1947 році українців.

«Учні, в більшості нащадки переселенців, і цього року символічно, поетичним словом та піснями, пройшли шляхом своїх предків, що зловісного 1947 року привів їх сюди, на північ Польщі», – повідомлено у дописі на фейсбук-сторінці школи.

Провідним мотивом вистави була пісня «Чуєш, брате мій». Нею учні з Ґурова віддали шану переселеним українцям, які відійшли у вічність.

У свої ролі перевтілилися юні артисти з театрального гуртка ліцею. Організаторками та авторками заходу були Дарія Кантор, Івона Смолинець, Вікторія Аксьонова.

Фото з фейсбук-сторінки школи

У Кентшині хочуть купити квадроцикл для українських бійців

У Кентшині відбулися збори місцевого гуртка Об'єднання українців у Польщі. Під час зустрічі члени організації підсумували проведені заходи, обговорили плани на найближчі місяці та питання підтримки України.

Учасники зборів подякували волонтерам і благодійникам, які долучилися до Великого оркестру святкової допомоги (WOŚP), що відбувся 25 січня. Під час акції вдалося зібрати майже 1,3 тисячі злотих. Також члени гуртка підбили підсумки проведення шевченківських святкувань і української забави, в рамах якої відбувся благодійний збір.

Під час зборів згадали й про нещодавній візит делегації партнерського міста Володимир. Саме тоді українська сторона звернулася з проханням допомогти у придбанні квадроцикла для українських військових.

Члени гуртка вирішили виділити на цю ціль 16 тисяч злотих. Допомога буде реалізована через партнерів із Володимира, які передадуть транспорт українським солдатам. Окрім цього, громада планує провести з цією метою додаткову збірку коштів у місцевій церкві. Долучитися до підтримки можуть усі охочі.

Григорій СПОДАРИК

Фото Григорія Сподарика

Виставка робіт Мирослава Гаврильця

10 травня стараннями Вчительського товариства – відділ у Перемишлі, якому головує Марія Стець, відбулася виставка картин Мирослава Гаврильця з Мокрого. Роботи українського митця можна було подивитися після літургії у соборі св. Івана Хрестителя в Перемишлі. Опісля в прицерковному кафе пройшло ширше знайомство з художньою творчістю митця. Він привіз до Перемишля роботи, темою яких, зокрема, є церкви, люди під час релігійних свят чи процесій. У своєму доробку художник теж має картини, присвячені війні в Україні.

Додамо, що, крім живопису, Мирослав Гаврилець ще й співає в колективі «Сьпіванка» з Мокрого, а також соло під гітару. Декілька пісень він виконав і під час виставки у Перемишлі.

Під час заходу кожен з присутніх міг придбати обрану картину. Прибутки від продажу своїх робіт автор передав особисто докторці Ользі Соляр, яка була присутня на виставі. Нагадаємо, що перемишлянка, що очолює фонд «Магія Карпат», з початку війни в 2014 році возить допомогу на схід України.

Фото з фейсбук-сторінки Вчительського товариства

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 354d777be9

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

Масований удар рф, пошкоджено Лавру

В ніч проти 15 червня рф випустила по Україні 70 ракет і 611 дронів. Відомо про 28 поранених і чотирьох загиблих у столиці, внаслідок обстрілу там виникло 26 пожеж. В Києві, серед іншого, зруйновано один з цехів Національної кіностудії імені Олександра Довженка, де знищено найбільшу і найстарішу костюмну колекцію України, бо там перебували близько ста тисяч костюмів і три мільйони одиниць різноманітного одягу, а також пошкоджено Успенський собор Києво-Печерської лаври. У Київській міській військовій адміністрації повідомили про пряме влучання у Лавру і значні ушкодження.

Україна ініціює відповідні процедури в рамках ЮНЕСКО та інші міжнародні механізми, вимагаючи «негайної та адекватної відповіді» на російський удар по Лаврі. Предстоятель ПЦУ митрополит Епіфаній назвав удар по Києво-Печерській лаврі «черговим злочином проти людяності». А глава МЗС України Андрій Сибіга зазначив, що завдавши удару по цій, одній з найбільших святинь християнства, глава рф владімір путін «назавжди вписав своє ім'я у список найгірших варварів в історії».

Президент Володимир Зеленський розраховує на реакцію країн G7 у відповідь на масовані російські удари по українських містах. «Дуже важливо, щоб була відповідь країн Групи семи, які зараз збираються на саміт, і щоб вона була рішучою та змістовною: більше тиску на агресора, більше допомоги Україні з ППО, передусім із протибалістикою. Я дякую всім, хто допомагає нам захищати життя», – підкреслив він.

Відкрито перший переговорний кластер з ЄС

Україна вклалася у крайній термін виконання вимог для відкриття переговорних кластерів з Євросоюзом. 12 червня уряд України схвалив та передав у Брюссель рішення про зміну національного плану захисту меншин в редакції, яка була напрацьована за результатами українсько-угорських консультацій.

Після цього 15 червня у Люксембурзі пройшли дві міжурядові конференції з Україною та Молдовою, які ознаменували відкриття першого переговорного кластера з обома країнами – «Основи».

Кластер «Основи» охоплює, зокрема, верховенство права та основні права, функціонування демократичних інститутів, реформу державного управління та економічні критерії. За правилами ЄС, жоден інший кластер не може бути успішно завершений, доки немає суттєвого прогресу в «Основах». Переговори починаються з нього, і він залишається відкритим аж до самого кінця євроінтеграційного шляху.

Загалом під час переговорів розглядається 6 тематичних кластерів, які охоплюють 33 переговорні розділи.

Єврокомісарка з питань розширення Марта Кос зазначила, що це «мегадень або мегапонеділок для процесу розширення». «Ми матимемо перший найбільший крок для України та Молдови після того, як вони отримали статус кандидата у 2023 році», – сказала вона. Єврокомісарка наголосила: якщо обидві країни виконують свої зобов'язання, то ЄС також повинен виконувати свої. Тож вона очікує, що у липні буде відкрито решту 5 кластерів у рамках переговорів про вступ України до Європейського Союзу.

Після відкриття першого кластеру очікується приїзд президента Зеленського на Євраду 18-19 червня.

Новий пакет санкцій ЄС

Новий, 21-й пакет санкцій Євросоюзу проти росії, презентований Європейською комісією 9 червня, зосередиться на енергетиці, фінансових послугах та криптовалютах, торгівлі та вперше – на рибальстві. Також Єврокомісія хоче заборонити в'їзд колишніх російських комбатантів до Європейського Союзу.

Головна мета санкцій у сфері енергетики – забезпечити стримування прибутків росії від продажу нафти, зокрема через замороження цінової стелі на російську нафту. «Наша цінова стеля на нафту має вбудований механізм коригування для відповідності ринку. Він не був створений для ринкових шоків, подібних до того, що спричинений закриттям Ормузької протоки, тому ми пропонуємо просто призупинити коригування до січня наступного року. Це дасть нафтовим ринкам час стабілізуватися, зберігаючи при цьому тиск на доходи росії», – повідомила президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн.

ЄС продовжує заходи і проти «тіньового флоту» рф. «Сьогодні ми пропонуємо включити до списку ще 30 суден на додаток до 632, які вже знаходяться під санкціями. Вперше ми також спрямовуємо заходи проти суден, які допомагають „тіньовому флоту", наприклад, надаючи буксировку та інші послуги, і ми пропонуємо спрямувати заходи проти критичної інфраструктури, такої як порти, аеропорти або нафтопереробні заводи, що торгують або переробляють російську нафту», – додала фон дер Ляєн.

На додаток ЄС пропонує обмежити продаж танкерів для скрапленого газу росії, так само, як вже зроблено для нафтових танкерів.

Також 21-й пакет санкцій містить низку фінансових та криптообмежень: заборони на транзакції ще 31 російському банку, а також 20 банкам, криптофірмам чи платформам і нафтотрейдерам у третіх країнах, які обслуговували підсанкційні російські структури та осіб або обходили заходи ЄС. Вперше ЄС також хоче запровадити можливість повної заборони для третіх країн щодо послуг з криптоактивів.

Щодо торгівлі, то ЄС пропонує нові експортні обмеження на товари та технології, що використовуються військовою промисловістю росії. «Ми спрямовуємо заходи проти більшої кількості металів та сплавів, що використовуються в аерокосмічному та оборонному секторах. Щодо безпілотників, ми пропонуємо нові заборони на експорт наземного обладнання підтримки, а також

eprasa.pl 354d777be9

систем перешкод і запуску, серед інших товарів. Ми також пропонуємо нові заборони на імпорт низки товарів на суму 60 мільйонів євро. Це стосується певних металів, металевих руд або автозапчастин», – повідомила фон дер Ляєн.

У сфері рибальства вперше ЄС пропонує суттєві обмеження на імпорт деяких рибних продуктів і повну заборону на інші, включаючи тріску. «Ми узгодимо торговельні обмеження для Білорусі, щоб вона не могла слугувати „чорним ходом" для російської торгівлі», – додала президентка Єврокомісії.

Також Європейська комісія пропонує внести до нового пакета санкцій заборону на в'їзд до Євросоюзу для всіх, хто брав участь у війні проти України на боці росії. «Ми вперше пропонуємо заборонити в'їзд до Європейського Союзу будь-кому, хто проходив службу в збройних силах росії від початку війни», – заявила фон дер Ляєн. Вона наголосила, що «Європа залишиться закритою для всіх, хто брав участь у вторгненні в Україну».

Німеччина хоче віддати Україні 6,6 млрд, Польща має зауваження

Німеччина хоче, щоб 6,6 млрд євро з Фонду миру, розблоковані Угорщиною, були передані Україні в повному обсязі, Польща ж має зауваження. Варшава хоче повного повернення близько 2 млрд злотих (450 млн євро) за передану Україні зброю в рамках Європейського фонду миру. Таку позицію висловив заступник міністра оборони Цезарій Томчик.

Глава європейської дипломатії Кая Каллас запропонувала розподіл 6,6 млрд євро, які після розблокування Будапештом перебувають на рахунку Брюсселя, передбачаючи часткове, пропорційне відшкодування (10%), підтримку навчальної місії для українських військових та спільні закупівлі зброї для України.

Польща цей план відхиляє. «Ці гроші – це наші гроші», – сказав Цезарій Томчик. «На практиці менше цих грошей означає менше грошей на армію», – додав він. Польща звинувачує Брюссель у тому, що той «намагається змінювати правила посеред гри».

У свою чергу Німеччина, яка в процентному відношенні вносить найбільше коштів до Фонду миру, вважає, що розблоковані кошти мають бути передані Україні, а не повертатися до національних бюджетів.

«Гартманн (Себастіан Гартманн, заступник міністра оборони ФРН, присутній у Нікосії під час зустрічі міністрів оборони ЄС – прим. ред.) чітко закликав партнерів, щоб усі невикористані спочатку виплати з фонду все ж були спрямовані на підтримку України. Європейський фонд миру був створений як механізм солідарності», – йдеться на сайті Міністерства оборони Німеччини.

«Німеччина витратить цього року 11,5 млрд євро на Україну, тож повернення кількох сотень мільйонів євро нічого не змінить», – сказав дипломат ЄС.

Цезарій Томчик, однак, бачить це дещо інакше: «Країни, які першими надавали зброю, як-от Польща чи Словаччина, і чиї пожертви вже були розраховані та призначені до виплати, не хочуть погоджуватися на зменшення виплат, а цього хочуть країни, які почали надавати підтримку пізніше, як-от Німеччина».

Нагадаємо, що Угорщина зняла вето щодо 6,6 млрд євро з Європейського фонду миру, а міністри оборони ЄС під час неформальної зустрічі на Кіпрі 8 червня обговорювали, як їх можна використати на користь України.

Усик – один зі 100 найвпливовіших людей у світі спорту за 2026 рік

Чемпіон світу за версіями WBC, WBA та IBF у надважкій вазі Олександр Усик увійшов до списку 100 найвпливовіших людей у світі спорту за 2026 рік за версією TIME.

Непереможений українець потрапив до категорії «Лідери», де, окрім нього, опинилися американський баскетболіст Стефен Каррі, італійський гонщик Кімі Антонеллі, президент ФІФА Джанні Інфантіно, президент UFC Дейна Вайт і білоруська тенісистка Аріна Соболенко.

Видання зазначає, що Усик став символом українського опору після російського вторгнення 2022 року. На початку війни він взяв до рук зброю, приєднавшись до батальйону територіальної оборони в Києві. Його фонд допоміг придбати військові транспортні засоби та обладнання зв'язку, а також доставити гуманітарну допомогу.

Додамо, що 12 червня Олександр Усик зустрівся у Вашингтоні з президентом США Дональдом Трампом. Фото з зустрічі у соцмережі X (колишній Твіттер) опублікувала спеціальна помічниця Трампа та радниця з комунікацій Марго Мартін. Напередодні Усик також відвідав Пентагон. 14 червня в Білому домі відбувся турнір UFC Freedom 250. Його організували на честь 250-річчя прийняття декларації незалежності США.

Нагадаємо також, що востаннє українець виходив на ринг 23 травня, де у непростому протистоянні здолав Ріко Верховена.

«Постійне місце проживання» або «Бої без правил»

У польському перекладі виходить збірка Сергія Жадана «Постійне місце проживання».

Книгу, яка в перекладі отримала назву «Бої без правил», презентує видавництво Warsztaty Kultury.

Збірка об'єднує вірші, написані від 1993 до 2020 року, а також коротку прозу. Тексти були вибрані автором, а переклад здійснила люблінська поетка, культурна дослідниця та публіцистка Александра Зіньчук.

Раніше книга була опублікована українською мовою видавництвом ist publishing під назвою «Постійне місце проживання». Книжка присвячена Харкову і містить графічні роботи і вірші, що були відібрані художником Павлом Маковим і письменником Сергієм Жаданом.

«Ця книжка мене дуже захопила, – розповідає Александра Зіньчук. – Вона була надзвичайно красивою як мистецький артефакт, але також цікавою завдяки продуманому авторському вибору самого поета – текстів, пов'язаних із місцем проживання, яке любиш, де з'являється тема батьківщини, де водночас присутні рух і подорож. Ці мотиви повертаються знову і знову, але є й тема місця, близького серцю».

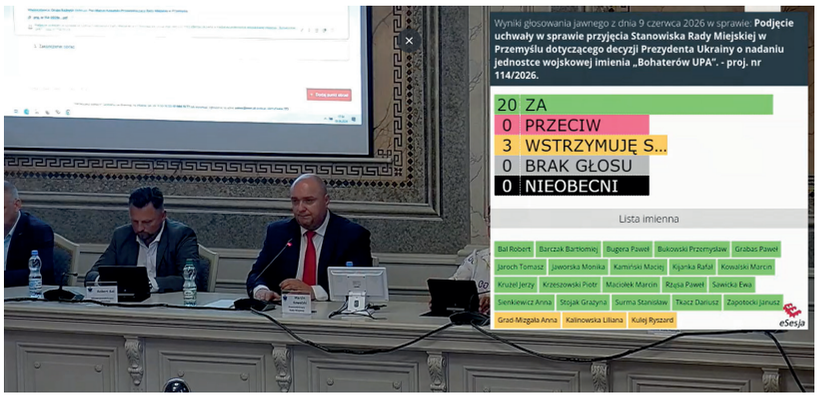
На думку Зінькевич, «в час розпорошення, великих міграцій, втечі від війни, коли безліч людей знову шукають своє місце, важливо поставити собі запитання: що означає дім?»

eprasa.pl 354d777be9

Павло ЛОЗА
Фото – скріншот із засідання міськради

Об’єднання на тлі рішення самоврядників Перемишля

Міська рада Перемишля засудила рішення президента України Володимира Зеленського назвати один з українських підрозділів на честь Героїв УПА. Під час обговорення та ухвалення відповідної резолюції депутати згадали про Об’єднання українців у Польщі та Український дім у Перемишлі понад двадцять разів.

Позачергова сесія Перемиської міської ради, яка розпочалася з виголошення змісту резолюції, відбулася 9 червня. У документі жест президента України названо болісною історичною провокацією, яка ранить пам’ять жертв геноциду та підриває польське почуття справедливості. В аргументації зазначено, що Перемишль як місто зі статусом «рятівника» має особливе право очікувати від України поваги до спільного минулого та правди про злочини націоналістів.

«Перемиська міська рада звертається до президента України з проханням переглянути це рішення, яке кидає тінь на польсько-українські відносини та підриває пам’ять жертв і базове почуття справедливості спільноти, що роками беззастережно підтримувала український народ в його боротьбі за незалежність», – йдеться у резолюції.

Після її прочитання розпочалася дискусія, під час якої швидко виринула тема Об’єднання українців у Польщі.

Депутат Марцін Ковальський першим порушив питання ОУП. Представник «Національного руху» та «Конфедерації», говорячи про історичну пам’ять, закликав «кожного» піклуватися про неї.

«Я також звертаюся до депутатів, пов’язаних з Об’єднанням українців у Польщі. Сподіваюся, що ви сьогодні тут стоятимете на захисті польської історичної пам’яті», – сказав Марцін Ковальський, який за кілька годин до зустрічі написав на своїй фейсбук-сторінці, що його звернення стосується двох «депутаток, дотичних до Об’єднання українців у Польщі, – Ліліани Каліновської та Анни Ґрад-Мізґали».

У відповідь депутатка Ліліана Каліновська зазначила, що резолюція «ретельно підготована і не викликає негативних емоцій», але наголосила: документ не варто приймати зараз. Однією з причин, яку вона назвала, було те, що «рішення нічого не змінить на міжнародному рівні, але в Перемишлі – місті, де живе багато українців, підживить негативні емоції». Потім депутатка розповіла про свою співпрацю з Об’єднанням українців у Польщі. Вона зазначила, що з’явилася в Українському домі в лютому 2022 року спочатку як волонтерка, а пізніше – як співробітниця.

Роль Об’єднання українців у Польщі для Перемишля стала гарячою темою під час засідання. Здавалося, що це розділило депутатів на тих, хто звертав увагу на гуманітарний внесок організації, і тих, хто використовував наявність зв’язків з ОУП, щоб підірвати авторитет своїх політичних опонентів.

Депутатки Ліліана Каліновська та Анна Ґрад-Мізґала (обидві – від «Громадянської коаліції») представили Об’єднання як установу, що має фундаментальне значення для Перемишля, особливо з огляду на кризу біженців. Було зазначено, що ОУП є найбільшою неурядовою організацією в місті, яка об’єднує громадян Польщі українського походження.

Депутатка Ліліана Каліновська згадувала, що протягом минулого року в рамах своєї роботи в ОУП вона реалізувала проєкт «Перемишль – місто рятівник перед обличчям кризи» (Przemyśl miasto ratownik w obliczu kryzysów), завдяки якому сотні мешканців, переважно поляків, навчилися надавати першу допомогу та реагувати на кризові ситуації.

«Я не розумію мислення, особливо в Перемишлі, що повага та визнання українських жителів міста є чимось негативним або чимось, що може зашкодити чиїмсь політичним планам», – сказала на засіданні депутатка. Вона наголосила, що пишається своєю співпрацею з Об’єднанням, має друзів-українців, а «сучасна українська громада є важливою частиною перемиської спільноти».

Слухаючи дискусію, здавалося, що для деяких її учасників зв’язки з ОУП стали аргументом для стигматизації або підриву довіри до опонентів. Голова ради Марцін Ковальський наголосив, що йому байдуже, чи співпрацювала депутатка Ліліана Каліновська з ОУП, чи продовжує співпрацювати. Він також додав: «Я розумію, що це нерви, можливо, стрес, а тепер бажання показати всім мешканцям Перемишля, що ви вболіваєте, що погоджуєтеся з резолюцією, яку ми збираємося прийняти, але насправді потрібно залишити для себе такий маленький запобіжник в Українському домі». Ці слова можна було сприйняти так, що погляди депутатки Ліліани Каліновської на резолюцію продиктовані її лояльністю до роботодавця, тобто ОУП, або бажанням уникнути конфлікту з ним.

Депутатка Анна Ґрад-Мізґала своєю чергою зазначила, що з першої години війни 2022 року члени Об’єднання працювали перекладачами на залізничному вокзалі, опікувалися кімнатою матері та дитини й приймальними пунктами в Медиці, Перемишлі та Корчовій, а також надавали короткострокові та довгострокові помешкання. «І сьогодні, пане голово, ви з такою зневагою говорите про Об’єднання українців? Ніби це мафія?» – сказала Анна Ґрад-Мізґала, яка нагадала, що члени Перемиського відділу ОУП є «жителями міста та платниками податків до місцевого бюджету».

eprasa.pl 354d777be9

У відповідь голова ради наголосив, що ніколи не вживав слів зневаги щодо Об'єднання українців у Польщі. Варто зазначити, що кількома днями раніше під час дискусії між ним та депутаткою Ліліаною Каліновською на її офіційній фейсбук-сторінці Марцін Ковальський написав: «З усією повагою, будь ласка, поважайте моє рішення. Я розумію, що ваше робоче місце (Об'єднання українців у Польщі) зобов'язує вас, але, будь ласка, не вказуйте мені, що робити, особливо щодо такого важливого питання, як це».

Під час засідання депутати, котрі підтримали резолюцію, вважали обговорення питанння, пов'язаних з Об'єднанням, недоречними, що не мають жодного стосунку до засідання, а розмови про Український дім назвали «розмиванням» головної теми, якою є протидія прославлянню Української повстанської армії.

Коли Анна Ґрад-Мізґала виступила вдруге, вона процитувала лист місцевого жителя, в якому було висловлено занепокоєння щодо економічного майбутнього міста, зокрема можливої загрози перспективі партнерства та виключення з відбудови України.

Ці зауваження викликали різку реакцію голови Марціна Ковальського та деяких депутатів. Голова назвав посилання на цей лист «слабким емоційним шантажем» та спробою примусити відмовитися від історичних питань взамін на потенційні фінансові прибутки. Він заявив, що правда про Волинь важливіша за будь-які грошові вигоди від відбудови України, а польські підприємці повинні ставитися до таких грошей з презирством, якщо ціною за них є мовчання про геноцид.

Інші депутати висловили аналогічне обурення.

Бартломей Бартчак зі свого боку заявив, що до складу міської ради Перемишля входять 23 депутати, включно з «особами, пов'язаними з Об'єднанням українців у Польщі». Він додав, що у складі Львівської ради, яка налічує 64 члени, немає жодного депутата, дотичного до польської організації, або людини з польським корінням.

Він згадав і проблему Товариства польської культури Львівщини (Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej), з яким, за його словами, українська влада повелася «дуже нахабно». Депутат розповів про ситуацію, що виникла на початку червня. Тоді товариство повідомило, що міська влада Львова опечатала двері осідку організації, вивісивши повідомлення про те, що польська установа має звільнити приміщення протягом семи днів, оскільки термін пільгової оренди закінчився.

Під час засідання Перемиської міськради Бартломей Бартчак наголосив, що Польща та її громадяни показали «дуже прихильне ставлення до своїх східних сусідів», особливо після початку конфлікту. Але, можливо, це має змінитися.

«Настав час почати ставитися до них на взаємних засадах», – підсумував Бартломей Бартчак, забувши згадати, однак, що 8 червня львівська влада вирішила продовжити договір оренди з Товариством польської культури Львівщини.

Після гарячої дискусії відбулося голосування, на якому були присутні всі 23 депутати. Двадцять проголосували за резолюцію, троє утрималися (Анна Ґрад-Мізґала, Ліліана Каліновська та Ришард Кулей).

Подібну резолюцію хотіли розглянути самоврядники Ряшева, але врешті відклали це питання. Проте тема, ймовірно, повернеться. ●

ЗАЯВА

Pan Marcin Kowalski
Przewodniczący Rady Miejskiej w Przemyślu

Szanowny Panie Przewodniczący,
Szanowna Rado Miasta Przemyśla

W nawiązaniu do Pana wypowiedzi podczas 50. Sesji Rady Miejskiej w Przemyślu w dniu 9.06.2026 r. oraz dyskusji w mediach społecznościowych, czujemy się w obowiązku wyrazić stanowisko wobec pojawiających się informacji na temat Związku Ukraińców w Polsce i Domu Ukraińskiego w Przemyślu.

Przemyśl to miasto o wyjątkowej historii, którą przez stulecia współtworzyli Polacy, Ukraińcy, Żydzi i inne narodowości. Społeczność ukraińska pozostaje integralną częścią tożsamości Przemyśla, a próby jej marginalizowania nie służą przyszłości miasta. Z niepokojem przyjmujemy fakt, że dla niektórych radnych miarą patriotyzmu staje się podsycanie nastrojów antyukraińskich. Działania te wpisują się w wojnę hybrydową Rosji przeciwko Europie. Choć każdy ma prawo do własnych poglądów, wykorzystywanie ich do antagonizowania mieszkańców jest społecznie szkodliwe i nieodpowiedzialne.

Dom Ukraiński w Przemyślu odegrał kluczową rolę w niesieniu pomocy uchodźcom po rosyjskiej agresji w 2022 roku. Zaangażowanie wolontariuszy w tym społeczności ukraińskiej zbudowało na świecie pozytywny wizerunek Przemyśla jako miasta-ratownika. Dom Ukraiński odwoływał się i będzie odwoływać do wartości chrześcijańskich, tolerancji i wielokulturowości. Instytucja ta nigdy nie działała i nie będzie działać na szkodę Polski. Sugestie, że współpraca z nami jest niepatriotyczna, to próba dyskredytacji. Jako polskie stowarzyszenie mniejszości narodowej podlegamy polskiemu prawu i ochronie konstytucyjnej, a powtarzanie fałszywych zarzutów pod naszym adresem uderza w bezpieczeństwo kraju.

Polska i Ukraina stoją dziś przed historyczną szansą. Integracja Ukrainy z UE oraz jej odbudowa mogą stać się lokomotywą rozwoju gospodarczego dla całego regionu. Przemyśl ma szansę stać się kluczowym hubem rozwoju i bezpieczeństwa. To, czy miasto wykorzysta ten potencjał, zależy od decyzji jego władz. Z pewnością nie będzie temu sprzyjać podsycanie antyukraińskich nastrojów w tym strategicznie ważnym mieście.

Związek Ukraińców w Polsce i Dom Ukraiński w Przemyślu pozostają niezmiennie otwarte na budowanie dialogu i współpracy wszystkich społeczności Przemyśla oraz obu państw. To jest miara naszego obywatelskiego patriotyzmu, z której nie zrezygnujemy pod wpływem politycznych insynuacji.

Prezes Związku –
Mirosław Skórka

Sekretarz Zarządu Głównego –
Mirosław Kupicz

eprasa.pl 354d777be9

Андрій ВОНТОРСЬКИЙ
Фото з фейсбук-сторінки Щецінського відділу ОУП

29-ті Дні української культури в Щеціні

Вже двадцять дев'ятий раз українці провели у Щеціні свято рідної культури. І як завжди, хотілося б, щоб це було справжнє святкування, тобто нагода для радості, спільного співу, можливість познайомитися з цікавою інформацією про українських митців, час, коли можна бути гордим за національні традиції та культурні досягнення, коли можна демонструвати своїм польським друзям, сусідам і родичам надбання предків і сучасників. Так хотілося б, щоб воно проходило з тою радістю, як це було 29 років тому, або 20 років тому, чи в 2013 році.

На жаль, черговий раз українці Щецінщини зустрічалися з рідним співом і танцем у той час, коли в Україні триває війна. Також цього разу атмосфера свята була затьмарена ще й іншим фактором – смертю почесного консула України у Щеціні Генрика Колодія, одного з провідників громади протягом останніх десятиліть й одного з організаторів Днів української культури від кінця попереднього століття – він помер за три місяці до цьогорічного свята. Беручи до уваги напружену атмосферу в Польщі навколо українства та всього українського, не дуже й радісно виглядали Дні культури перед їхнім початком. На щастя, вдалося провести всі заходи в найкращому із можливих варіантів, долаючи на цьому шляху всі перешкоди: фінансові, суспільні та інші.

У середу, 27 травня, у щецінському будинку Об'єднання українців у Польщі відбулося відкриття заходу у формі зустрічі, під час якої діти виступили з художньою програмою. Згодом можна було послухати про волонтерство та благодійну акцію «Разом допоможімо Україні», яка вже багато років проводиться при Осередку української культури міста Щеціна. Волонтери, які чотири роки тому долучилися до організації Комітету допомоги Україні, згадували про свою діяльність, що почалася саме в цих приміщеннях. Під час зустрічі відкрито також виставку «Місто волонтерів», що є хронікою благодійної діяльності, яка здійснюється в Щеціні та Старгарді. Це була чергова нагода об'єднати громаду: українців-громадян Польщі, біженців та тих, хто приїхав до Польщі ще до початку війни. Особливо тішила присутність наймолодших поколінь, тобто дітей і молоді, зокрема студентів із України, які навчаються в Польщі та не забувають про рідну культуру, своє походження та мову й охоче гуртуються задля спільних заходів на благо України.

eprasa.pl 354d777be9

28 травня у воєводській бібліотеці (Поморська книгозбірня) проходила панельна дискусія під заголовком «Культурний пейзаж України на тлі війни», у рамах якої виступили д-р Мирослава Рудик зі Щецінського університету та Леся Шульц – авторка і виконавиця пісень із Ґоленіва (модератором був д-р Андрій Вонторський). Усі троє розказували спочатку про своє бачення сучасної культури в Україні періоду незалежності (до 2014 року) – обидві гості виростали в Галичині, зараз живуть у Польщі, модератор відвідував тоді Україну як студент, а згодом аспірант Львівського університету. Війна, а особливо повномасштабна, змінила все: з'явилися нові теми в літературі, кіно і навіть музиці, дехто з митців трагічно загинув, прийшло нове покоління письменників, композиторів, художників, деякі творці культури стали біженцями, опинилися за кордоном і зараз мають доступ до іноземної публіки, якій представляють українське мистецтво. Війна знищила також чимало культурних надбань: згоріли бібліотеки, музеї, театри. Як осмислити це все, тим паче, що всі ми зараз ще в цьому процесі й ніхто не знає, чим і коли воно закінчиться? Вагомою темою була також ліквідація посткомуністичної спадщини, наслідків культурної колонізації України й спроба виробити власну мову для рідного мистецтва, виходячи з української традиції. Під час зустрічі Леся Шульц виконувала народні й власні пісні, що стало чудовою окрасою того вечора. Характерно, що вся розмова відбувалася українською мовою – серед слухачів здебільшого можна було побачити українців та лише декількох польських мешканців Щеціна, які розуміли мову Шевченка, бо вони тримаються близько українських справ і подій в Україні. Тобто зібралися виключно люди, які дуже сильно зацікавлені Україною, хоча зустріч була відкритою для всіх і в разі потреби можна було її проводити польською мовою – це вже, однак, не 2022 рік, коли Україною цікавилися в Польщі майже всі.

Черговий день Днів української культури – це концерт у Будинку культури «Слов'янин» у виконанні колективу Асоціації People UP. Можна було побачити багатожанрову програму, яку складали кабаре, народні та естрадні пісні у виконанні дітей і дорослих, найбільші хіти українського й світового року, інтерактивні розваги для глядачів – кожен міг знайти щось для себе.

Прекрасним завершенням цьогорічних Днів української культури став концерт у Замку поморських князів 30 травня, під час якого виступили діти та молодь із Ґурова-Ілавецького. Комплекс шкіл із українською мовою навчання уже десятки років готує знавців рідних традицій, у чому допомагає Ансамбль пісні й танцю «Думка». Глядачі просто не вміщалися в Залі Боґуслава X, концерт тривав майже дві години, окрім «Думки», виступили ще колективи «Журавка», «Журавочка» та «Переспів». Присутні були зачаровані танцями з різних регіонів України та козацькими танцями (особливо зі списами та шаблями) і взагалі мистецьким рівнем юних виконавців – саме так слід працювати з молоддю, яка живе поза Україною: чи то як нащадки діаспори й виселенців із акції «Вісла», чи як біженці (адже школа об'єднує дітей з різних середовищ української громади в Польщі). Зараз чекаємо на ювілейні, тридцяті Дні української культури у Щеціні, сподіваючись кращих суспільних умов та такого ж високого мистецького рівня. ●

eprasa.pl 354d777be9

ГРОМАДА

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

Бартошичани відсвяткували День родини

Українська школа в Бартошицях 11 червня вкотре перетворилася на місце теплої зустрічі, нагодою для якої став День родини та української культури. Цей традиційний захід об'єднав дітей, батьків, учителів, гостей та друзів школи.

Свято розпочалося виступами наймолодших учнів та ансамблю «Лісова пісня». На шкільній сцені звучали пісні про маму й тата, родину, а також патріотичні композиції, сповнені віри в майбутнє України. Особливо зворушливим був фінальний номер про надію – символічне нагадування, що навіть у складні часи українці не втрачають віри в добро та перемогу.

Протягом дня на гостей чекали численні конкурси, спортивні змагання, тренінги з надання першої медичної допомоги, лотерея та благодійний ярмарок. Усе це супроводжувалося дружньою атмосферою, ароматом смажених ковбасок та дитячим сміхом. Учні активно долучилися до збору коштів на потреби українських воїнів, продаючи іграшки, книжки та дрібні сувеніри.

Директорка школи Любомира Тхір наголосила, що головною метою заходу є створення простору для живого спілкування та зміцнення родинних зв'язків: «Йдеться про те, щоб прийшли батьки, діти, бабусі, дідусі, щоб були вчителі. І щоб разом говорити, співати, розмовляти на різні теми, просто знайомитися ближче». Директорка також звернула увагу на важливість збереження української культури та подальших польсько-українських освітніх проєктів, які школа реалізовуватиме найближчим часом.

Батьки, які завітали на свято, відзначали не лише теплу атмосферу, а й важливу інтеграційну роль школи. Ті, хто приїхав з України, підкреслювали, що саме можливість навчання дітей в українсько-польському середовищі стала однією з головних причин вибору Бартошиць як місця проживання. Інші говорили про цінність знайомств, спілкування та відчуття спільноти, яке особливо потрібне українцям за кордоном.

Кульмінацією дня став концерт української співачки Іванки Червінської, яка приїхала до Бартошиць у межах благодійного туру «Веснянка», завдяки якому збирає кошти на машини для української армії. З концертами артистка відвідала також інші міста Польщі, де проживають українці. На шкільному святі у її виконанні прозвучали народні пісні, веснянки та карпатські мелодії, що перенесли слухачів до українських краєвидів, дитячих спогадів та сімейних історій. Розповідаючи про свою творчість, Іванка Червінська поділилася особистою місією: «Мені б хотілося, щоб діти, які живуть поза межами України, теж були якось дотичні до наших традицій і пісень. Щоб у них теж кожна українська пісня викликала приємні емоції, пов'язані чи з домівкою, чи з батьками, чи із сімейними традиціями». Співачка зізналася, що під час концертів часто бачить на обличчях слухачів водночас сльози й усмішки. Для багатьох з них українські народні пісні стають справжнім містком до молодості, родинного дому та спогадів про Україну. Саме тому її виступ у Бартошицях викликав надзвичайно теплі емоції серед присутніх.

Бартошицьке свято стало нагодою зустрітися, підтримати одне одного, зберегти зв'язок із рідною культурою та водночас допомогти тим, хто сьогодні боронить Україну. ●

eprasa.pl 354d777be9

Григорій СПОДАРИК
Фото з фейсбук-сторінки парафії св. Юрія в Моронзі

Свято родини в Моронзі

Церква святого Юрія Переможця в Моронзі на початку червня стала місцем великої духовної та родинної зустрічі для українців з різних парафій Ольштинсько-Ґданської єпархії. Тут відбулися єпархіальні святкування Дня родини та Празник Пресвятої Євхаристії, які зібрали численних вірян на спільну молитву, духовні роздуми та родинне святкування.

Особливого значення цьогорічному святу надала присутність ярославської чудотворної ікони Божої Матері «Двері Милосердя», яка мандрує парафіями північно-східної Польщі та стала символом єдності, любові й Божої опіки. Моронзький парох отець Роман Стороняк переконаний, що проведення таких зустрічей необхідне для розвитку української громади та зміцнення родинних зв'язків.

«Сім'я – це найважливіша клітина нашої Церкви. Люди хочуть зустрічатися, спілкуватися – потрібно лише створити їм для цього можливість», – наголосив духівник. Він також зауважив, що, попри організаційні труднощі, найбільшою нагородою є усмішки дітей та родин, які мають нагоду бути разом, знайомитися й підтримувати одне одного.

Святкову божественну літургію очолив владика Аркадій Трохановський. У своїй проповіді єпископ наголосив, що саме родина сьогодні залишається найважливішим місцем, де передаються віра та духовні цінності. Він закликав батьків бути прикладом для дітей, навчати їх молитви, любові та вірності Богові навіть у непрості часи. Особливе місце у слові владики займала тема любові та терпимості, маючи які, ми не відмовляємося від іншої людини, а щодня вчимося заново будувати взаємини, прощати й залишатися поруч.

У своєму коментарі владика Аркадій згадав про шлях Української греко-католицької церкви у Польщі, яка протягом десятиліть зуміла вистояти, незважаючи на переслідування, існування в підпіллі та спроби знищення української ідентичності. Єпископ наголосив, що сьогодні інші церковні середовища із зацікавленням спостерігають за душпастирським життям греко-католицьких спільнот.

«Нам треба вийти до людей, нам треба бути з людьми», – сказав владика, пояснюючи, що саме близькість церкви до людини є основою живої та сильної спільноти. Архієрей також зазначив, що важливо не лише організовувати великі події, але й бути поруч із людьми у їхньому щоденному житті, допомагати їм духовно зростати та відчувати підтримку громади.

«Коли нам на комусь залежить, то треба ту любов постійно в собі відновлювати», – підкреслив владика Аркадій, додаючи, що сучасний світ часто вчить людину швидко відмовлятися від стосунків, натомість християнська любов потребує вірності, жертовності та щоденної праці над собою.

Після духовної частини святкування продовжилося на ділянці біля храму. Для дітей підготували надувні атракціони, спортивні конкурси та розваги, а дорослі мали нагоду поспілкуватися у теплій атмосфері родинної зустрічі. Не бракувало й традиційних частувань – гостей пригощали варениками, домашньою випічкою і солодощами, які приготували парафіяни та доброчинці. Символічним стало й те, що після дощового ранку над Моронґом засяяло сонце, ніби підкреслюючи радість та світло, котрі цього дня об'єднали українську громаду. ●

eprasa.pl 354d777be9

Історичний календар

ЧЕРВЕНЬ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО
Фото з Вікіпедії та сайту uinp.gov.ua

8 червня 1921 р. – 105 років тому народилася Ірина Сеник, членкиня Української гельсінської групи, політув'язнена радянських концтаборів, поетеса, медсестра, талановита вишивальниця, громадська діячка.

Народилася Ірина Сеник у Львові в родині січового стрільця Михайла Сеника та Марії Сеник. Освіту здобувала у приватних гімназіях, а вищу – на факультеті іноземних мов Львівського університету.

В 1945 році НКВС-ники посадили її в тюрму за національну боротьбу, а за рік засудили на 10 років позбавлення волі. Ув'язнення вона відбувала в Іркутській тюрмі, заслання (13 років) – у Кемеровській області СРСР. Заочно закінчила Новокузнецьке медичне училище, працювала в лікарнях.

Повернулася в Україну Ірина Сеник 1968-го, але без права проживання у Львові й області. Влаштувалася медсестрою в Івано-Франківську. Там увійшла до Івано-Франківської та Львівської груп захисту політв'язнів, подавала скарги й протести на захист Валентина Мороза, Святослава Караванського та інших, збирала кошти на підтримку родин політв'язнів.

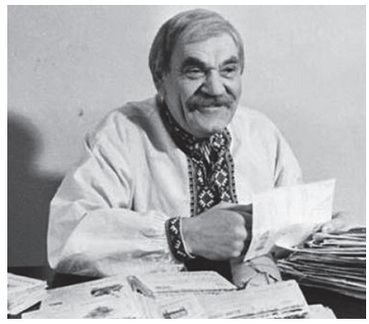
В 1973 році за політичні переконання була знову засуджена на 6 років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму із засланням на 5 років. Ув'язнення відбувала в Мордовії, заслання – в Казахстані. 1979-го увійшла до Української гельсінської групи.

В 1983 році повернулася в Україну. Як «особливо небезпечна рецидивістка» могла проживати не ближче 101 кілометра від Львова. Тому оселилася у місті Борислав на Львівщині. Цього ж року вийшла заміж за колишнього політичного в'язня Василя Дейка.

Ірина Сеник була засновницею Товариства української мови та Української гельсінської спілки в Бориславі, головою місцевого відділення Союзу українок, членкинею Ліги українських жінок. У 1998 році їздила до Рочестера (США), де на з'їзді Світової федерації українських жіночих організацій її визнано однією зі 100 героїнь світу.

Поезії Ірина Сеник почала писати у 9 років. Уперше вони були опубліковані у книзі українських жінок-політв'язнів «Нездоланний дух» (Балтимор-Чікаго-Торонто-Париж, 1977). Окремими виданнями вийшли книги «Сувій полотна» (Нью-Йорк, 1990) та «Біла айстра любові» (Гонконг, 1992).

Померла Ірина Сеник 25 жовтня 2009 року, похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

10 червня 1911 р. – 115 років тому на Черкащині народився Петро Вескляров, актор театру й кіно, телеведучий «Вечірньої казки», якого діти називали Дід Панас.

Захоплення театром у Петра Весклярова розпочалося з тальнівського драматичного гуртка. Там його помітили артисти Черкаського театру, які приїжджали до Тального. Вони запросили Весклярова до Черкас. Протягом 1932-1940 років він був актором Черкаського робітничо-селянського театру.

1941-го Петра Весклярова призвали у військовий театр Південно-Західного фронту, у складі якого потрапив у оточення і опинився у фільтраційному таборі. Згодом Весклярову вдалося дістатися окупованого гітлерівцями Києва. Тут він влаштувався на роботу на залізниці, де організував театральний гурток.

Із поверненням радянської армії актора відправили до Луцька – у Волинський український музично-драматичний театр імені Тараса Шевченка, де він працював до 1959 року. І де було зіграно чимало вдалих ролей – Миколу Задорожнього з «Украденого щастя», Командора з «Камінного господаря», Городничого з «Ревізора», Монтанеллі з «Овода». Талановитого актора почали запрошувати на зйомки у фільмах. Згодом Петро Вескляров переїздить до столиці, де активно знімається, здебільшого в ролях другого плану.

У кіно його доробок нараховує понад двадцять фільмів. Серед них – «Олекса Довбуш», «Іванна», «Лісова пісня», «Гадюка», «Циган», «Вій», «Серце Бонівура». Остання його стрічка «Забудьте слово „смерть"» датована 1979 роком, у цей час Петро Вескляров вже активно виступав у ролі Діда Панаса. На українському радіо в 1950-х роках з'явився Дід Панас, який читав дітям казки на ніч. Ім'я цього першого актора з'ясувати не вдалося. Але відомо, що той чоловік уже був у віці, отож йому стали шукати підміну. І знайшли її в особі Петра Весклярова. Він продовжив заколисувати малечу під уже відомим псевдонімом Дід Панас: спочатку – на підміні, а з 1962 року повністю замінив свого попередника. Наприкінці 60-х років Дід Панас з'явився на телебаченні.

Незмінна сорочка-вишиванка та україномовні казки (їх тексти Вескляров часто писав сам) нерідко потрапляли «під роздачу» в часи боротьби з націоналізмом. У 70-ті роки навіть було кілька спроб закрити програму або замінити Діда Панаса кимось іншим. Проте обурені глядачі завалювали редакцію листами і вимагали повернути улюбленого казкаря на екран. З 1988-го Діда Панаса в ефірі таки не стало.

Актор вийшов на пенсію і ще якийсь час їздив «на халтури» – зустрічався по клубах із глядачами.

Помер Петро Вескляров 5 січня 1994 року, похований у Києві на Байковому цвинтарі.

15 червня 1941 р. – 85 років тому у селі Чорторії Кіцманського району Чернівецької області в сім'ї прохідника-залізничника народився Іван Миколайчук, видатний український кіноактор, сценарист, режисер та письменник, лауреат Шевченківської премії 1988 року (посмертно).

eprasa.pl 354d777be9

Іван був четвертим із тринадцяти дітей у родині Василя й Катерини Миколайчуків. До повноліття дожило десятеро. Більшість так і залишилися жити в рідному селі, працюючи хто будівельником, хто метеорологом.

Першу свою роль Іван зіграв у 12 років. Це була роль старого Івана, батька Софії у виставі «Безталанна» за п'єсою Михайла Старицького. У селі існувала своя театральна трупа, яка майже щомісяця ставила спектаклі, але чоловіки навідріз відмовилися грати старого немічного солдата. Вистава витримала 36 показів протягом трьох років.

Іван Миколайчук був не лише актором та режисером, але й сценаристом та автором музичного оформлення багатьох своїх фільмів. А перший кіносценарій – «Живий хрест у мертвій діброві», в основі якого лежала достовірна історія про сільських Ромео і Джульєтту, він написав у 17 років.

Крім акторської, в Івана Миколайчука була і музична освіта: він у 1957 році закінчив Чернівецьке музичне училище за спеціальністю «хормейстер художньої самодіяльності». Гарно співав, добре грав на інструментах: сопілці, роялі, цимбалах, скрипці, баяні, трубі, арфі.

Зі своєю дружиною, Марією Карп'юк Іван познайомився в 1958 році під час навчання в театрі-студії при Чернівецькому українському музично-драматичному театрі імені Ольги Кобилянської. Через чотири роки вони побралися – для цього Марія навіть відмовилася від гастролей до Белграда, куди мала їхати з хором Верьовки. Після фільму «Тіні забутих предків» Миколайчук називав дружину Марічкою.

На другому курсі Івана запросили одразу на дві головні ролі: Івана Палійчука в «Тінях забутих предків» та Тараса Шевченка у фільмі «Сон».

Миколайчук навчався на кіноакторському факультеті Київського інституту театрального мистецтва, де він потрапив до творчої майстерні відомого режисера Віктора Івченка. Саме Івченко запропонував Сергію Параджанову спробувати свого студента на роль Івана Палійчука у фільмі «Тіні забутих предків». На той час на цю роль уже був затверджений інший актор, тому Параджанов погодився швидше із ввічливості. Не очікуючи нічого цікавого, він довірив провести кінопроби оператору стрічки Юрію Іллєнку, а сам залишив павільйон. Буквально за кілька хвилин Іллєнко наздогнав режисера в коридорі студії: «Сергію Йосиповичу! Вертайтеся! Це щось неймовірне! Просто нелюдське щось! Щось за межами розуміння й сприйняття!». Пізніше Параджанов назвав Миколайчука своїм вчителем і сказав про нього так: «Я не знаю більш національного народного генія. До нього то був Довженко».

«Тіні забутих предків» увійшли до Книги рекордів Гіннесса, здобувши 39 міжнародних нагород, 28 призів на кінофестивалях (із них – 24 Гран-прі) у 21 країні. Гарвардський університет вніс стрічку до списку обов'язкових для перегляду студентам, які претендують на вищий ступінь у кінознавстві. У Радянському Союзі ж фільм на довгі роки ліг на поличку. Як і «Пропала грамота» Бориса Івченка, «Білий птах із чорною ознакою» Юрія Іллєнка та інші українські фільми, визнані «надто націоналістичними».

Іван Миколайчук став «хрещеним батьком» вокального тріо «Золоті ключі». Саме він запросив Марічку Миколайчук та її подруг Валентину Ковальську та Ніну Матвієнко заспівати разом кілька народних пісень для фільму «Пропала грамота». Експеримент виявився настільки вдалим, що тріо вийшло на велику сцену і зажило своїм життям.

У фільмі «Білий птах із чорною ознакою», у якому Іван Миколайчук з Юрієм Іллєнком був співавтором сценарію, він виписав для себе роль одного з братів-дзвонарів – упівця Ореста. Однак худрада заборонила йому зніматися в цій ролі, бо, мовляв, такий привабливий типаж не може грати роль «бандита». В результаті Ореста зіграв Богдан Ступка, а Миколайчук – іншого брата, Петра. Стрічка здобула Золотий приз Московського міжнародного кінофестивалю 1971 року.

На творчому рахунку Івана Миколайчука – 34 кіноролі, дев'ять написаних сценаріїв, дві режисерські роботи. Ще більше лишилося в планах, оскільки довгий час йому просто не давали зніматися чи знімати. У 1979-му йому дивом вдалося отримати дозвіл на зйомку фільму «Вавилон XX» за романом Василя Земляка «Лебедина зграя», де Миколайчук став і режисером, і автором сценарію, і музичним оформлювачем, і зіграв одну з головних ролей – філософа Фабіана.

Помер актор від раку шлунка 3 серпня 1987 року – через чотири дні після срібного весілля з Марічкою. Похований на Байковому кладовищі. На могилі встановлено білий кам'яний хрест, на якому вибито слова народної пісні.

23 червня 1931 р. – 95 років тому в селі Бортків поблизу Золочева, в українській селянській родині народився майбутній кінорежисер і сценарист Григорій Кохан.

Він був п'ятою, наймолодшою дитиною в родині. З дитинства захоплювався театром, грав у всіх спектаклях шкільного театру, пробував сам ставити вистави. Однак в Київський театральний інститут вступати не наважився через брак коштів (студентам театрального не давали гуртожитка і треба було знімати квартиру).

Закінчив Львівський поліграфічний інститут, по закінченню якого поїхав працювати в Єреван – у видавництво «Вірменвидав» головним художнім редактором. За три місяці вивчив вірменську мову.

Але мрія про кіно не відпускала, тож у 1964 році Григорій Кохан їде до Москви й вступає у ВДІК. Одержавши диплом, повернувся в Україну. Першими роботами були документальні стрічки, зняті на Київській студії науково-популярних фільмів. Серед них – «Шукаю стронцій-90», «Сталеві струмки», «Кам'яний живопис», «Гонщики», «Сотвори своє сонце» (перша назва – «Червоні лелеки») про Марію Приймаченко, майстриню народного живопису.

Саме «Червоні лелеки» відкрили Григорію Кохану шлях у художнє кіно. Цю картину подивився Михайло Стельмах, який запропонував Коханові зняти фільм за його романом «Хліб і сіль». Успіх фільму визначив подальшу долю режисера – він лишив помітний слід в кінематографі, знявши стрічки «Жива вода», «Ярослав Мудрий», «Кармелюк», «Циганка Аза», «Страчені світанки» та інші. Один з його фільмів отримав Державну премію СРСР, а Григорій Кохан став другим українським режисером (після Олександра Довженка), хто отримав таку нагороду.

Викладав у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого.

У 2007 році про життя і творчість режисера Григорія Кохана була знята телепередача (в 3-х частинах) «Кохана мить» у циклі культурологічних програм «Портрет» телекомпанії «ГЛАС».

Помер 3 січня 2014 року на 83-му році життя. Похований у Києві на Байковому кладовищі.

eprasa.pl 354d777be9

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА

Дітиньство нашых дідів

Продовження з попереднього номера

Інша наша Попелюшка, штоправда, княгиньом не стала, але з писма списаного 1 квітня 1843 р. в недалекім сусіднім селі познаєме єй долю и недолю, а пак посьлідню волю. Сесе барз молоде дівчатище на гет осиротіле: ***utraciwszy ojca zaraz w pierwszem roku mojego na świat przyjścia, a w dalszem dzieciństwie i matkę także moją przez zaszłą jich śmierć… gdy od rodzonych ojca mojego młodszych braci, to jest od Stryjów mojich grónta po ojcu mojem pozostałe, a na mnie jako jedyną i prawą sukcesorkę spadające obsiadłych, najbardziej zaś od Jana Borsuka u którego zostawałam nie tylko jako ostatnia jaka niewolnica, ale jak najlichsze jakie stworzenie tak dalece niegodziwie traktowaną byłam, że nareszcie zachorowawszy bym prędzej umarła i mój grónt jim się dostał, więc prawie na wpół tylko żywą wyrzucono mnie na cudze śmiecie… gdziebym nie zawodnie to moje nędzne zakończyła życie,*** *gdyby jęki i narzekania moje nie doszłybyły na Plebaniję tutejszą do szanowanego Pasterza mojego i godnej Jego małżonki! Która to łaskawa Pani, ta to jedyna matka ludzkości wziowszy mnie do siebie pod swoją opiekę tyle staranności i zabiegów na uzdrowienie mnie łożyła, że wkrótce do zupełnego przyszłam zdrowia… gdzie, to jest na Plebaniji do tych czas zostając najwspanialszych dobroczynności doznaję skutków, gdy tu nie tylko przyzwojitą mam przyodziewę, żywność i zapłatę, tudzież na wszystkie inne moje potrzeby pieniężne wsparcie, ale co większa za pomocą i łożeniem znacznych prawnych kosztów przez tę wspaniałomyślna Dobrodziejkę podjętych, został mnie Dekretem Dziedzictwa pod dniem 5go Junii* (червця) *1840 roku do liczby 598 od miejscowej gróntowej Zwierzchności wydaniem addikowanyj* (заадресований), *a po poprzedniczem sądowem z dnia 24ta Aprylis* (квітня) *1841 anno* (рока) *Nro 228 zapadłem co do Intabulacyji Zadektetowaniu* (адже вписаний до ґрунтовой книгы и видано на то декрет, адже поквітувано), *w istocie także od Tejże Przezacnej Zwierzchności na dniu 26go Kwietnia 1841go roku, do liczby 481 i zaintabulowanyj* (вписаний до книгы гіпотечной) *cały po ojcu mojem pozostałyj tak ruchomyj jako też nieruchomyj majątek, a mianowicie grónt mój tak w jednej jak też i w drugiej roli w Wapiennem sytuowanyj - i prócz tego jeszcze od Tejże samej jako względnie opiekuńczej Instancyji* ***pod dniem 29go Kwietnia 1842go do liczby 246 dostąpiłam także i wielko=letność moją!*** (адже того дня скінчыла 24 рік жыття, адже гродила ся 29 квітня 1818 р.) ***– dlatego też teraz, jak tylko ukwalifikowaną zostałam do zarządzania moją własnością… tak zaraz poczułam się do najpierwszego i jedynego w życiu Mojem obowiązku to jest do wywdzięczenia się choć w nierównie mniejszej za te nadzwyczajne, bo wcale nigdy nie zasłużone dobrodziejstwa i do wynagrodzenia pieniężnych wydatków tej to najłaskawszej Pani, Której jeszcze więcej jak Rodzicom mojim, bo nie tylko drugie życie będąc od niechybnej śmierci jak wyżej powiedziałam Jej staraniem obronioną, ale i naj przyzwojitsze onegoż utrzymanie, tudzież dalszyj los i szczęście moje winna jestem!!!*** *w dowód tej najsprawiedliwszej wdzięczności i nagrody rozmyślnie, trzeźwo, dobrowolnie, szczerze ustępuję, daję, daruję i zapisuję wiecznemi czasy Tejże WWnej* (вишше выміненой) *Jejm*(o)*sz*(c)*i Pani Antoninie z Sztuków Wisłockiej godnej miejscowego Parocha naszego małżonce, Jej i prawym Jej następcom, w obecności niżej podpisanych wiarygodnych świadków, Którym ani jich sukcesorom podpisy szkodzić nie mogą i nie powinny…,* ***a to mianowicie dwa tak tu zwane pręty (давня міра поля) mojego własnego po ojcu Mojem na mnie spadającego i mnie przysądzonego tu w Wapiennem w roli Kołtkówce sytuowanego gróntu w całej swojej jak powinny bydź objętości i miejscowości tak dalece, nawet i gdybym ja czy teraz, czy Kiedy później bez prawego naturalnego potomka, to jest bezdzietna pomarła, więc i ta ćwierć jedna teraz także moja własna, a w drugiej innej oddzielnej roli, to jest w tak zwanej Niszczotówce sytuowana do Tejże WWnej Wisłockiej równie jak i tamte dwa pręty w zupełnej swojej jak bydź powinna całości będzie należała, z tą atoli uwagą, ażeby mąż mój, jeżeli go mieć będę i do tego jeżeli ja sama przy mojem skonie to wyraźnie żądać będę, ażeby tedy tenże mąż mój po mojej śmierci atoli w tem tylko jednem razie, jeśli się nieożeni, a zatem dopóki tylko wdowcem będzie choćby i do samej swojej śmierci przyzwoita dla siebie z tejże jednej ćwierci miał wymowę i żeby właściciele i posiadacze tejże całej ćwierci Każdego roku o duszy mojej i moich Rodziców, tudzież i innych Krewnych wiernie i sumiennie pamiętali…*** (адже на Службы Божы за упокій душ давали) (…)

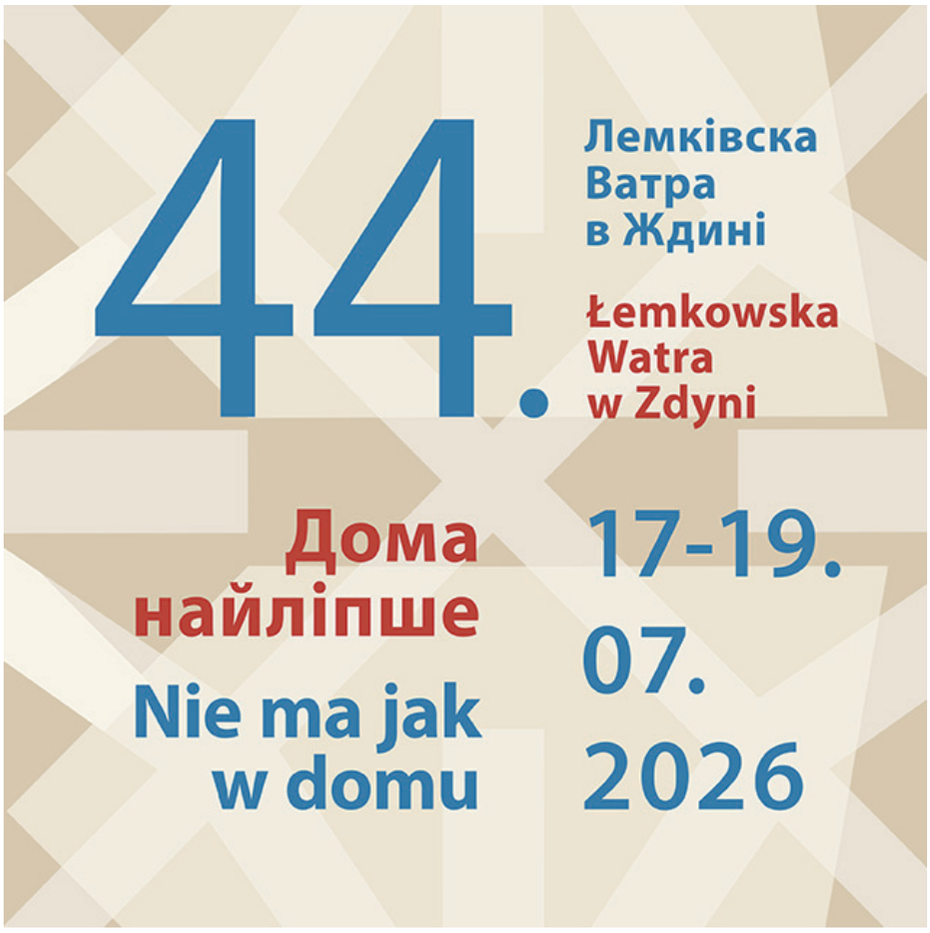
Dan w Męcinie, jako terazniejszem niżej podpisanej sieroty przebywania miejscu, dnia 1go Kwietnia 1843go roku / Działo się jak wyżej w obecności naszej!

+ Taca Borsuk, po zmarłem Stefanie Borsuku jedyna i prawa Sukcessorka Sanująca (адже Дідичка Оздоровлена). *Że na prośbę tej to Tacy imie i przezwisko napisałem, lecz ona sama własną ręką Krzyżem Stem podpisała się, świadczę i podpisuje się. / Grzegorz Zielem*

Na żądanie pisać nieumiejących popisałem, a oni znak Krzyża Stego położyli / Grzegórz Zielem / Pisarz

Думам, же нич ту додавати не треба, поясню лем чом дешто єм погрубил. В першім погрубліню бесіда єст о доли небідной сироты, в другім о дни єй полнолітности, но а в третім маме посьлідню єй волю. Урядове, сухе писмо так дуже радит о привязаню до землі, так барз важной в жытю нашых предків. Іхнє привязаня до землі віділи и сусіде Полякы, пошана нашых предків до роли глошла аджы до пословиці місцевых Поляків. Кєд дахто з них барз міцно стоял при своім, то бесідували о ним: *Zawzięty jak Rusin na ziemię*. Завдякы тому документови, знаме, же задля сесых штырьох прутів (адже для 1/3 лана, дошмарю, же товдышній лан міг мати од 16 до

eprasa.pl 354d777be9

25 гектари) уйкове братаницю годны як найскорше одправити до кращого сьвіта. Цікавым єст и тото, же она яко кєд лем гвошла в урядовы рокы, та не маючы мужа ани діти, поняньовы ґрунта записує особі ратуючій єй од смерти.

Інтересне єст тото, же кєд бы скоро гмерла, то поле свого няня мужови лишала лем товды, кєд другий раз ся не оженит. Моі дідо были в подібній ситуациі, мали три жены и хоц не было жадного запису, то поле во віні внесене през другу жену (походила з сусіднього села) дідо оддали єй родині для святого спокоя, бо фурт ся о нього допоминали. Бесідували мі о тім мойі баба Параска, дідо мали діти лем з ныма. Наведу ищы єден документ. Не єст так старий як попередный, але тіж дуже бесідує о тім, што цінне было для нашых предків. Єст то посьлідня воля не молодого дівчате, ци молодой жены, а дозрілого мужа. Його заповіт тіж єст списаний не по нашому, а урядовом мовом, але трьох свідків підписало ся на сесім писмі кирилицьом. Ото писмо запобігливого ґазды, думачого о будучности свого рода:

Testament / Czyli ostatnie rozporządzenie; / Przy dobrej pamięci i niezamąconej świeżości umysłu czując się słabym nawypadek mojej śmierci rozporządzam moim majątkiem w następujący sposób: / 1) Grunt, który posiadam w roli zwanej (Brataszczakówka) pozostawiam swoim nieletnim dzieciom, to jest mej córce (…– імено) *i synowi mojemu* (…– імено), (…– назвиско) *po połowie, /* ***niezostawiając gruntu swej żonie*** (…– імено) *z* (…– назвиско), ***gdyż ona posiada swoją połowę na własność.*** */ 2)* ***Dom, który posiadam także pozostawiam swoim dzieciom, córce*** (…– імено) ***i synowi*** (…– імено и назвиско) ***po połowie, wtem że żona moja*** (…– імено) ***ma prawo mieszkać i zarządzać wspólnie z gospodarzem jaki będzie w tym domu po mej śmierci.*** */ 3) Wszelki sprzęt domowy jaki posiadam pozostawiam swej córce i synowi po połowie, / w tem że* ***żona moja*** (…– імено и назвиско) ***ma prawo użytkowania do swej śmierci w tym domu nie wolno sprzedać ani zniszczyć w razie drugiego zamąż wyjścia nie wolno jej nic zabierać stego domu.*** */ 4)* ***Opiekunem dla swych małoletnich dzieci*** (…–імено) *i* (…– імено и назвиско) ***zostawiam*** (…– імено и назвиско ґазды) ***z Gładyszowa, który ma prawo bronić majątku małoletnich cywilnie i sądownie, gdy będzie tego potrzeba wymagała.*** */ Na tem kończe swoje ostatnie życzenia i chcę go mieć ściśle wykonane według mojej woli i w obecności świadków własnoręcznie podpisuję, /* Гладышзов, *13 lipca 1940 r. /* (…– імено и назвиско списуючого заповід) */ Swiadkowie / Назвиско и Імено, сьвідок. / Назвиско и Імено. Свідок / Назвиско и Імено. Свідок"*

Доповім, же сес ґазда не гмер ани в 1940, ани в наступнім році, аджи акцию «Вісла» пережыл (и то о кільканадцет років), діти поженил и дочекал ся внуків. Хоц в посьлідній воли жены не назначыл правным опікуном діти, то не значыт, же єй не любил и не шанував. Намастил свого друга, котрому довірял як рідному брату, на італыянскым фронті перешол з ним през адовы ворота. Так як попередня молода Лемкыня, сопругы з хыжы не выганял. Так, а не інакше розпорядил своім рухомым и нерухомым маєтком, бо барз добрі знал товдышній сьвіт. Хотіл забезпечыти будучніст малолітных ищы своіх нащадків, бо молода вдова, заради поля приписаного во віні (а о такім єст бесіда в сесім заповіті), барз скоро ставала ся женом іншого мужа. ●

Новий номер журналу «Ватра»

Об'єднання лемків запрошує вас ознайомитися з другим випуском щоквартального журналу «Ватра» за 2026 рік. Електронну версію можна завантажити з вебсайту організації – lemkounion.pl.

eprasa.pl 354d777be9

Св. пам. ВОЛОДИМИР ПАНЬКІВ

Володимир Паньків народився 22 червня 1935 року в Заліщиках над Дністром.

У 1951 році в рамах переміщення польських громадян він опинився у Польщі.

Навчався в Ліцеї образотворчого мистецтва в Наленчові, а згодом в Академії мистецтв у Варшаві (відділ архітектури інтер'єру, спеціалізація – промисловий дизайн) у професорів Солтана і Томашевського.

У 1963 році, завершивши навчання, почав працювати в Дослідно-конструкторському центрі металообробних верстатів у Прушкові, з яким зв'язав усе своє професійне життя.

З початком навчання в Академії став активним членом української громади у Варшаві, насамперед згуртованої довкола церкви оо. василіян на Медовій. Вступив до змішаного хору при Українському суспільно-культурному товаристві під керівництвом видатного диригента Ярослава Полянського. Як патріот рідних справ і традицій, в яких виховувався з дитинства, графічно оформлював український тижневик «Наше слово» та «Український календар». Був активним у варшавському гуртку УСКТ.

У цей час зустрів Марію Фалько з Ломжи, з котрою створив сім'ю, в якій вони були щасливі аж до її передчасної смерті у 1980 році.

У 1981-1983 роках був членом хору «Журавлі» під керівництвом Ярослава Полянського.

Володимир був теж одним з ініціаторів заснування дитячого, а згодом молодіжного Камерного хору при василіянській церкві.

У 1988 році, виховавши доню Аню і подбавши про її освіту, вдруге оженився. З Марією Дейнекою зі Львова вони були подружжям до дня відходу Володимира у засвіти.

Володимир Паньків був надзвичайно талановитою і водночас працьовитою людиною, що знайшло відображення в його професійних успіхах. Працюючи в Дослідно-конструкторському центрі, він долучався до створення значущих дизайнерських проєктів. З колегами вони творили сучасний польський дизайн 70-80-х років. Найбільш відомими роботами стали телевізор Vela 201 та предмети щоденного вжитку. Праці Володимира можна побачити у Національному музеї та Галереї промислового дизайну у Варшаві. За свій великий дизайнерський доробок він був відзначений багатьма міністерськими нагородами.

З національним відродженням України митця Володимира Паньківа запрошено до Академії мистецтв у Львові читати лекції з графічного дизайну світового рівня. Це дало початок факультету дизайну, якого навчається нині половина студентів Академії.

Також, поза професійною відданістю мистецтву, пристрастю Володимира було малярство і фотографія.

Для сім'ї – дружини Марії, доньки Анни з чоловіком Адамом та онуків Марійки і Макса – Володимир був великим авторитетом як у справі мистецтва, так й історичних польсько-українських відносин.

В пам'яті громади він залишається Особистістю з виразним характером, що у громадських дискусіях завжди до кінця обстоював свою думку.

Похоронні Богослужіння за Покійного Володимира проходили 15 травня в церкві оо. василіян у Варшаві, які вів парох отець Петро Кушка при співслужінні інших отців і братів спільноти. Подальша траурна церемонія відбулася в місцевості Лешно біля Кампіноса під Варшавою.

Нехай Царство Небесне прийме Його у свої простори!
Вічная Йому пам'ять!

Варшавська громада українців

eprasa.pl 354d777be9

Вітаємо з Вашим чудовим ювілеєм!
Дякуємо за Ваш прекрасний приклад любові, вірності та взаємоповаги.
Дякуємо за Вашу працю та допомогу Україні.
Нехай Бог благословить на подальші роки щасливого спільного життя.

Діти Зеня, Любка, Мирон та їхні родини.
Мирослав, Ярко та їхні родини.
Марійка, Ганя, Євген, Степан та їхні родини.
Ірина та Марійка.
А також ваші друзі
з Торонто, Варшави, Ельблонга та Пасленка

Щиро вітаємо із 70-річчям палкого українця
Андрія Бурштина!

Ваше щире серце, любов до України та невтомна підтримка всього українського викликають глибоку повагу. Бажаємо Вам міцного здоров'я, миру, радості, родинного тепла та ще багато щасливих років на многії літа!

З повагою – Устим, Христина та Ігор Гончарики

Висловлюємо щирі слова співчуття
пану Мирославу Скірці
з приводу смерті МАМИ
Поділяємо Ваше горе, сумуємо разом з Вами, підтримуємо в годину скорботи.

Директор, вчителі, учні та працівники української школи в Ґурові-Ілавецькому

Розділяємо біль та смуток прощання з
Мирославом Притулою,
головою Ельблонзького відділу ОУП та всією Родиною
з приводу відходу у вічність
бл.п. Михайла Притули
Пошана і вдячність за працю та відданість залишаться з нами назавжди, а добро вчинене свідчитиме про нього перед Всевишнім.

Головна управа ОУП

З жалем і сумом повідомляємо,
що на 84-му році життя упокоївся
Михайло Притула
довголітній член Ельблонзького відділу УСКТ та ОУП
Покійний у свої молоді роки був активним діячем. Попри складні умови комуністичної Польщі не цурався свого та передав українську ідентичність своїм дітям та онукам.
Всій родині Покійного на чолі з дочкою Йолантою та сином Мирославом, головою Ельблонзького відділу ОУП, а також їхнім сім'ям висловлюємо щирі співчуття.
Вічная Йому пам'ять, нехай спочиває з Богом.

Управа та члени Ельблонзького відділу Об'єднання українців у Польщі

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10 / +48 661-420-649, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Lesia Korostatevych (Warszawa), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1400 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 354d777be9

СВЯТО ВРОЦЛАВА 2026

РАЗОМ У ВРОЦЛАВІ

Великий Вроцлавський пікнік
та Свято Івана Купала

20.06.
год.: 12:00–22:00

Вхід ВІЛЬНИЙ!

Park Pawłowicki

КОЛЕКТИВИ:

- Tołhaje
- Karczmarze
- Re-Karpaty
- Dostłar
- Nami-ren
- Танцювальний ансамбль „Барвінок"
- Дитячий хор „Kapusta Band"
- Ансамбль танцю „Студенти танцюють ".
- Лемківський ансамбль пісні і танцю «Kyczera»
- Учні початкової школи №108
- Heimatsänger та танцювально-співочо-театральна група
- Об'єднані хори початкової школи №39 у Вроцлаві та школи діалогу культур Etz Chaim
- Об'єднані академічні хори та Представницький оркестр Сухопутних військ у Вроцлаві
- Ансамбль пісні й танцю «Wrocław»

ПОКАЗИ:

- Японські бойові мистецтва — „Nami-ren"
- Вистава «На межі королівств» — Gwardia Gryfa
- Обряд лемківської Купальської ночі — „Kyczera"
- Світлова ілюмінація «Розквітни вночі- йди слідом квітки папороті»
- Перша медична допомога

МАЙСТЕР-КЛАСИ ТА АНІМАЦІЇ

- плетіння вінків
- бджільництво
- танцювальні
- монотипія
- орігамі
- малювання та живопис
- створення гербаріїв
- рукоділля
- читання казок
- аквагрим

СПОРТИВНА ЗОНА

- спортивні змагання
- вуличні шахи
- військова смуга перешкод
- основи рукопашного бою
- тролей (з'їзд по канату)

БЕНКЕТ «РАЗОМ У ВРОЦЛАВІ»

- Міжнародна дегустація!

www.piknik.wroclaw.pl

ЗАХІД ОРГАНІЗОВАНО ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ГМІНИ ВРОЦЛАВ

ОРГАНІЗАТОРИ ТА ПАРТНЕРИ: Związek Ukraińców w Polsce; Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu; wrocławskie centrum rozwoju społecznego; Wrocław miasto spotkań; KRUWIO; Formuła Dobra Hospicjum dla Dzieci; #PijKranówkę

ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ: Uniwersytet Wrocławski; Politechnika Wrocławska; Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu; Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu; Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu; AWL; Papieski Wydział Teologiczny; Akademia Sztuk Teatralnych; Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu; Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu; Politechnika Opolska; Uniwersytet Opolski

eprasa.pl 354d777be9